

Descrierea și semnificația elementelor însumate ale stemei comunei Peștișani, județul Gorj

Descrierea stemei:

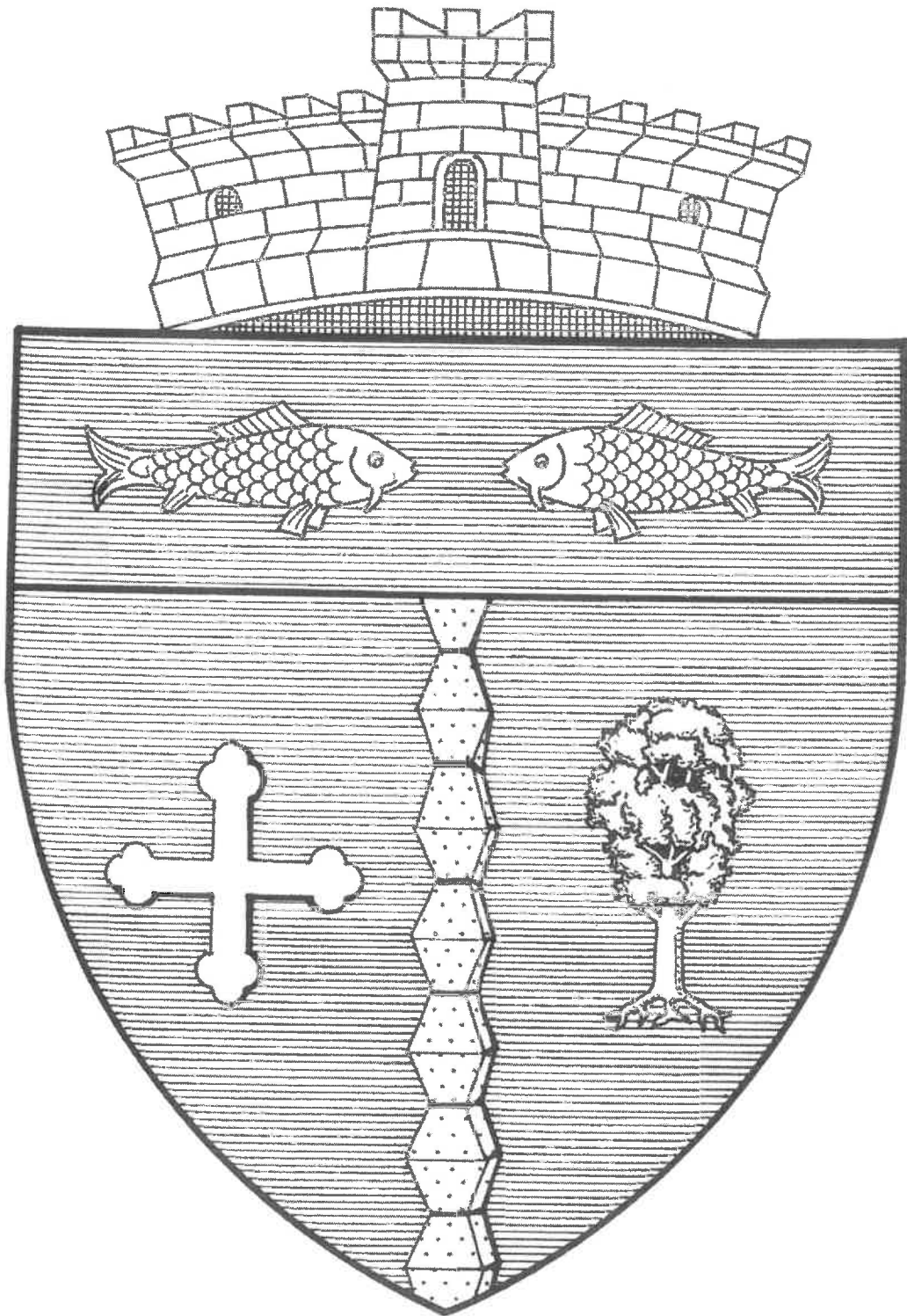
În scut triunghiular cu marginile rotunjite, albastru, despicat de o coloană cu margini neregulate, din aur, se află în dreapta o cruce treflată din argint iar în partea stângă un copac dezrădăcinat tot din argint, în șef se află doi pești afrontați din argint.

Scutul este timbrat de coroană murală de argint cu un turn crenelat.

Semnificația elementelor însumate:

Coloana face referire la „Coloana infinitului” sau „Coloana recunoștinței fără sfârșit”, lucrarea lui Constantin Brâncuși, marele sculptor născut la Hobița, sat al comunei Peștișani; de asemenea, coloana face trimitere și la elemente din arhitectura țărănească locală, acestea fiind un element de inspirație pentru lucrarea lui Brâncuși. Crucea simbolizează cele 4 biserici declarate monumente istorice de pe raza comunei iar copacul face referire la bogăția pădurilor din zonă. Cei doi pești din argint afrontați sunt elemente votive (vorbitoare) și trimit la denumirea comunei.

Coroana murală cu un turn crenelat semnifică faptul că localitatea are rangul de comună.

MEMORIU JUSTIFICATIV

privind stema comunei Peștișani, județul Gorj

I. Date despre comună:

Comuna Peștișani este situată în partea de Nord-Vest a județului Gorj, la o distanță de cca. 20 km, de municipiul Târg-Jiu și de 10 km de orașul Tismana.

Comuna are o suprafață administrativă de 21.687 ha și este alcătuită din șapte localități: Peștișani, Boroșteni, Brădiceni, Hobița, Gureni, Seuca și Frâncești. Comuna se învecinează, la Nord cu localitatea Câmpul lui Neag (județul Hunedoara), la Sud cu comunele Bălești și Telești, la Est cu comunele Runcu și Arcani și la Vest cu orașul Tismana și comuna Godinești.

Teritoriul comunei Peștișani cuprinde o mare varietate de forme de relief grupate în două mari unități morfologice, respectiv zona montană care reprezintă 68,5% (142,86 km² din care: 131,76 km² reprezintă pădure de fag și mai puțin de rășinoase și 11,10 km² pășuni montane și alpine) din teritoriul comunei, în partea sa nordică și este reprezentată de munții Vâlcan, iar în partea de sud se desfășoară subcarpații Olteniei, reprezentată prin depresiunea netedă Peștișani - Brădiceni, care însumează 31,5 % (65,5 km²) din suprafața comunei. Punctul altitudinal cel mai coborât se găsește în sudul comunei, 210 m, iar cel mai înalt, în partea de nord, 1945 m.

Resursele de apă de suprafață ale comunei sunt constituite din rețeaua hidrografică a pârâului Bistrița care își are izvoarele sub vârful Oslea (1945 m) cu un debit variabil și o multitudine de afluenți: pârâiașele Bistricioara, Baltă, Râușorul, Valea Neagră. Pârâul Bistrița este afluent al râului Tismana.

În acest context, a fost inițiat un program de amenajare hidroenergetică (complexul Cerna - Motru-Tismana), în cadrul căruia s-au realizat 2 lacuri de acumulare, respectiv barajele Clocoțiș și Vaja, cu hidrocentrala Vaja.

Cele două lacuri antropice au fost construite prin bararea cursului râului Bistrița, primul baraj cel din amonte fiind barajul Vaja, în spatele căruia s-a format Lacul Vaja. Barajul Vaja este un baraj realizat din anrocamente cu miez de argilă, lacul având un volum de apă de aproximativ două milioane de metri cubi. Barajul Clocoțiș este situat în aval și a fost realizat din beton în arc simplu, volumul lacului rezultat fiind de cinci milioane metri cubi. Apa lacurilor este folosită în scop hidroenergetic, dar pasionații sporturilor nautice și ai pescuitului sportiv se bucură de existența acestui complex lacustru de pe Bistrița gorjeană.

Pe teritoriul comunei se găsesc și lacuri artificiale create pentru pescuit. Este vorba de un număr de șapte lacuri care pot fi utilizate pentru pescuitul sportiv. Trei lacuri se regăsesc pe raza satului de reședință, Peștișani, alte trei în satul Brădiceni și unul la Boroșteni.

În partea nord-vestică a satului Boroșteni se află este o rezervație de interes național, Piatra Boroștenilor. Cu o suprafață de 28 de hectare, Piatra Boroștenilor a fost declarată arie protejată, reprezentând o zonă montană de interes geologic, floristic și peisagistic. În teritoriul rezervației vegetează o specie rară de plantă de stâncărie, cunoscută sub denumirea populară de crucea voinicului.

Tot pe teritoriul satului Boroșteni se găsește Peștera Cioarei. Aici s-a găsit una dintre cele mai vechi așezări umane din Europa. Urmele existenței umane descoperite în peșteră datează de aproximativ 50.000 de ani. Omul de Neanderthal și mai târziu, Homo Sapiens, omul de astăzi, au trăit în această peșteră, ascunsă privirii în desișul vegetației unui versant al Munților Vâlcanului. Geografic, este amplasată la circa 350 metri altitudine absolută și 30 de metri altitudine relativă față de pârâul Bistricioara,

afluent al Bistriței. Din punct de vedere al suprafeței are 27 de metri lungime, șapte metri lățime, ocupând o suprafață de 85 m². Prin poziționarea sa geografică, peștera a oferit omului paleolitic un cadru natural extrem de prielnic pentru exploatarea resurselor prin vânătoare, ca urmare a pendulării animalelor între munte și depresiunea care se deschide generos la ieșirea apelor din zona montană.

II. Date despre atestarea documentară a satelor, istoria și economia acestora:

Peștera Cioarei reprezintă cea mai importantă așezare paleolitică de peșteră de pe teritoriul țării. Descoperirile arheologice de aici, au scos la lumină cea mai importantă colecție de material litic găsit într-o așezare de peșteră, o însemnată cantitate de ocru care este în strânsă legătură cu descoperirea celor mai numeroase și mai vechi recipiente din lume pentru prepararea lui (realizate din partea superioară a stalagmitelor), câteva dovezi legate de controversatul cult al craniului ursului de peșteră pentru comunitățile musteriene, o mare diversitate de obiecte de podoabă din Gravetian și apariția primelor utilaje din obsidian, de asemenea, găsite într-o peșteră.

La circa 1 km în aval de Peștera Cioarei, se află Peștera Vulpiei. Este săpată într-o culme calcaroasă care coboară din Pietra Boroșteni și flanchează valea Bistricioarei pe partea stângă. Este amplasată la circa 400 metri altitudine absolută și 60 de metri altitudine relativă. În situl arheologic de aici au fost descoperite fragmente de ceramică ce aparțin mai multor niveluri de locuire, datând din paleoliticul superior, epoca bronzului timpuriu, Hallstatt timpuriu, La Tène și Evul Mediu.

Satele care alcătuiesc comuna sunt atestate documentar de-a lungul secolului al XVI-lea (Brădiceni - 1518, Boroșteni - 1509, Gureni - 1525, Seuca - 1586, Hobița - 1518, Frâncești - 1584), cu excepția localității Peștișani care a fost menționată în documente mult mai devreme. Istoricii susțin că satul Peștișani a fost întemeiat prin strămutarea unor familii din satul Peștiș, din Transilvania (azi, în județul Hunedoara). Inițial, satul apare în documentele de la sfârșitul secolului al XV-lea sub o formă slavizată, Pesticevo. Primul document în care este menționată denumirea actuală, Peștișani este datat 5 august 1451. În acest document, voievodul Țării Românești, Vladislav al II-lea întărea lui Barbu și altora stăpânirea „peste jumătate din Mirșa și Ohaba sub munte la Peștișani”.

Comuna Peștișani a apărut pe harta județului Gorj în anul 1864, alături de comunele Brădiceni și Frâncești. În vremea respectivă, la Peștișani a funcționat și o stație de cai de poștă pe drumul ce lega Târgu Jiul de Turnu Severin.

În satul Brădiceni, există un stejar cu o vechime, de aproximativ 150 de ani și reprezintă pentru comunitatea de aici un simbol. Stejarul se află în spatele căminului cultural din sat. Copacul a fost plantat în primăvara anului 1864, din inițiativa logofătului Costache Goga în memoria eroilor care s-au jertfit pentru a elibera Oltenia de sub ocupație austriacă.

Dat fiind situația geografică și economică, cele două comune, Brădiceni și Frâncești au fost alipite comunei Peștișani, mai întâi, Frâncești, în anul 1938 și ulterior Brădiceni, în 1968.

Comuna Peștișani este cunoscută la nivel mondial, pentru faptul că în această comună, în satul Hobița, s-a născut sculptorul Constantin Brâncuși, la 19 februarie 1876.

Constantin Brâncuși a învățat de la meșterii satului, în primul rând de la tatăl și bunicul sau, priceperea de a ciopli lemnul care, în mâinile sale, a căpătat viață. În Hobița, la tot pasul, Brâncuși a avut repere pentru meseria sa de-o viață, sculptura: de la casele frumos împodobite, la bătrâna biserică de lemn cu fruntarul crestă și sprijinit pe stâlpi ce evoca obârșia viitoarei Coloane Infinite și cimitirul satului, cu troițele și crucile înflorate. Meșterii hobițeni erau peste tot; ei au îmbinat iscusința de constructori cu talentul de decoratori.

Casa natală a marelui sculptor Constantin Brâncuși a fost clasificată monument istoric. În prezent, este în ruină, păstrându-se o parte din aceasta de către autoritățile locale.

Casa memorială Constantin Brâncuși, de asemenea monument istoric, este amplasată pe terenul unde s-a născut și a copilărit sculptorul. Aceasta se află la circa 100 de metri mai jos de casa natală a marelui artist. Muzeul județean de istorie Gorj a înființat în noiembrie 1971, secția *Casa Muzeu Constantin Brâncuși* la Hobița, în locuința unui sătean, Calistrat Z. Blendea, poreclit Calistroi, care a fost amplasată pe terenul moștenit de sculptor de la părinții săi. Această casă construită din lemn de stejar, cu însușiri arhitectonice populare specifice regiunii, de la sfârșitul secolului al XIX-lea, executată de meșteri iscusiți, cu creștături la stâlpi și uși, prezintă asemănări foarte apropiate cu casa părintească a marelui artist. Colecția muzeului *Constantin Brâncuși* din Hobița cuprinde fotografii, albume, documente, cărți, scrisori care reflectă momente din viața și activitatea sculptorului.

Bisericile de lemn de pe teritoriul comunei, ridicate în prima jumătate a secolului al XVIII-lea și în secolul al XIX-lea, sunt clasificate monumente istorice, fiind incluse în Ruta Bisericilor de Lemn din comuna Peștișani. Cele 4 biserici, monumente istorice: biserica de lemn cu hramul „Cuvioasa Paraschiva” din satul Peștișani (datată 1735), biserica de lemn cu hramul „Cuvioasa Paraschiva” din satul Gureni (datată 1812), biserica de lemn cu hramul „Intrarea în Biserică” din satul Hobița (datată 1822) și biserica de lemn cu hramul „Sf. Gheorghe” din satul Frâncești (datată 1823) au fost incluse, de asemenea, în două rute promovate de Ministerul Antreprenoriatului și Turismului, Ruta Națională a Bisericilor de Lemn din România și Ruta Transnațională a Bisericilor de Lemn din România și Moldova.

Activitățile de bază la Peștișani au fost dintotdeauna exploatarea și prelucrarea lemnului, utilizarea și prelucrarea pietrei de râu, a stâncilor de calcar, în principal la construcții, precum și creșterea animalelor și cultura plantelor, toate acestea s-au contopit judicios în conceptul profesional economic-administrativ și au format modul caracteristic al localnicilor din trecut și prezent.

III. Descrierea și semnificația elementelor însumate ale stemei comunei Peștișani, județul Gorj:

III.1. Descrierea stemei:

În scut triunghiular cu marginile rotunjite, albastru, despicat de o coloană cu margini neregulate, din aur, se află în dreapta o cruce treflată din argint iar în partea stângă un copac dezrădăcinat tot din argint, În șef se află doi pești afrontați din argint. Scutul este timbrat de coroană murală de argint cu un turn crenelat.

III.2. Semnificația elementelor însumate:

Coloana face referire la „Coloana infinitului” sau „Coloana recunoștinței fără sfârșit”, lucrarea lui Constantin Brâncuși, marele sculptor născut la Hobița, sat al comunei Peștișani; de asemenea, coloana face trimitere și la elemente din arhitectura țărănească locală, acestea fiind un element de inspirație pentru lucrarea lui Brâncuși. Crucea simbolizează cele 4 biserici declarate monumente istorice de pe raza comunei iar copacul face referire la bogăția pădurilor din zonă. Cei doi pești din argint afrontați sunt elemente votive (vorbitoare) și trimit la denumirea comunei. Coroana murală cu un turn crenelat semnifică faptul că localitatea are rangul de comună.

INSTITUȚIA PREFECTULUI
JUDEȚUL GORJ
PREFECT,

CONSILIUL JUDEȚEAN
JUDEȚUL GORJ,
PREȘEDINTE,